Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond

(COM(2018) 476 final)

(2019/C 110/15)

Ordfører: **Aurel Laurențiu PLOSCEANU**

Medordfører: **Eric BRUNE**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 2.7.2018
	Rådet, 4.7.2018
Præsidiets henvisning	10.7.2018
Retsgrundlag	Artikel 173, stk. 3, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer (CCMI)
Vedtaget i CCMI	22.11.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.12.2018
Plenarforsamling nr.	539
Resultat af afstemningen	200/1/6
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EØSU mener, at det er yderst vigtigt, at EU's globale strategi og gennemførelsesplanen for sikkerhed og forsvar gennemføres konsekvent og i overensstemmelse med EU's og NATO's fælles erklæring fra juli 2016 samt De Forenede Nationers princip om kollektiv sikkerhed.

1.2. EØSU har siden 2017 været fortaler for oprettelsen af en europæisk forsvarsunion og støttet den europæiske forsvarshandlingsplan, herunder skabelsen af en europæisk forsvarsfond. EØSU mener, at en sådan styrkelse af det europæiske forsvar ikke har til hensigt at svække NATO og de transatlantiske forbindelser, men derimod at styrke dem.

1.3. EØSU bakker helhjertet op om forslaget til en forordning om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond under FFR for 2021-2027, som offentliggjort af Kommissionen den 13. juni 2018.

1.4. EØSU efterlyser et betydeligt kvalitativt skridt fremad i det europæiske samarbejde på forsvarsområdet. Det er nødvendigt, fordi begrænset samarbejde mellem medlemsstaterne på forsvarsområdet afføder dobbeltarbejde og opretholder en stærkt fragmenteret forsvarsindustri. Den manglende integrering på markedets efterspørgselsside stimulerer ikke tværnationalt samarbejde mellem virksomheder og yderligere integrering af industrien. Det medfører ineffektiv ressourceanvendelse, overlappende industriel kapacitet, teknologiske huller og mangel på nye programmer, herunder især samarbejdsprogrammer.

1.5. EØSU støtter målet om strategisk uafhængighed med udvikling af centrale teknologier på kritiske områder samt strategisk kapacitet. Dette mål hænger uløseligt sammen med behovet for grundige vurderinger og koordination for at sikre, at disse teknologier kan mestres, fastholdes og produceres på europæisk plan, så EU kan træffe afgørelser og handle på egen hånd om nødvendigt.

1.6. EØSU mener, at det er en grundlæggende forudsætning for at udvikle en fælles forsvarskapacitet, at det teknologiske og industrielle grundlag for Europas forsvar styrkes.

1.7. EØSU understreger, at EU er nødt til at arbejde på at opretholde, forny og udvikle en højt kvalificeret arbejdsstyrke og sikre arbejdstagere med sådanne kvalifikationer.

1.8. EØSU foreslår, at EU øger indsatsen for at harmonisere eksportreglerne i Unionen.

1.9. EØSU støtter udtrykkeligt, at der tages særligt hensyn til SMV'er, herunder nystartede virksomheder, også inden for forskning og udvikling til forsvarsformål.

1.10. Efter EØSU's opfattelse bør EU's budget til forsvarsaktiviteter ikke træde i stedet for nationale forsvarsudgifter, men snarere styrke og fremskynde et øget og bedre forsvarssamarbejde. På samme måde bør EU's budget til forsvarsforskning ikke tildeles på bekostning af civil forskning i andre sektorer. Selv om beslutninger om forsvarsrelaterede investeringer og udviklingsprogrammer forbliver medlemsstaternes beføjelse, kan Den Europæiske Forsvarsfond tilføre EU merværdi ved at fremme fælles forskning i og udvikling af produkter og teknologier på forsvarsområdet.

1.11. EØSU er overbevist om, at en mere harmoniseret og strømlinet europæisk forsvarspolitik kan medføre effektivitetsgevinster, idet det vil øge markedsandelen for det europæiske forsvars industrielle og teknologiske grundlag og fordele produkterne mellem stater, regioner og virksomheder bedre.

1.12. Den europæiske forsvarsfond vil kun kunne gøre en forskel, hvis den støtter aktiviteter, der virkelig betyder noget. Arbejdsprogrammerne bør derfor fastlægges på grundlag af en solid europæisk forsvarsplanlægning, hvor Europas vigtigste kapacitetsprioriteter fastsættes.

1.13. EØSU støtter en samarbejdspolitik, som vil fremme inddragelsen af SMV'er samt lande, der ikke har underskrevet hensigtserklæringen, uden dog at glemme hvilke kompetencer, de kan bidrage med til forsvarsindustriens industrielle og teknologiske grundlag.

1.14. EØSU støtter forslaget om at begrænse tildelingen af EU-midler, hvor der er tale om europæiske virksomheder, som kontrolleres af den samme enhed, og om at kræve garanti i de tilfælde, hvor et tredjeland deltager i udvikling med støtte fra Den Europæiske Forsvarsfond.

1.15. EØSU støtter tanken om, at europæiske midler forvaltes af Kommissionen, men mener, at Det Europæiske Forsvarsagentur kunne bidrage nyttigt til at fastsætte behovet for forsvarsmateriel og deltage i Den Fælles Organisation for Forsvarsmaterielsamarbejde (OCCAR), samtidig med at der blev draget nytte af de ikke altid positive erfaringer. Agenturet kunne deltage i programforvaltningen, eftersom overlapning af kompetencer på dette område vil være katastrofalt for systemets effektivt.

1.16. EØSU støtter idéen om, at forskning og udvikling skal kontrolleres af etiske råd. Etiske betingelser skal angives tydeligt og vurderes allerede i evalueringen af forslaget for at sikre retssikkerhed og klarhed.

1.17. EØSU er bekymret over det fremtidige samarbejde med Det Forenede Kongerige efter brexit og slår til lyd for en høj grad af sikkerhed og et stærkt forsvar, som omfatter Det Forenede Kongeriges deltagelse i Den Europæiske Forsvarsfond.

1.18. EØSU mener, at vores aldrende kontinent føler sig truet, og at der er en tendens til at skyde skylden på og sammenblande problemer som terrorisme og migrationsstrømme, samtidig med at der mangler solidaritet både i og mellem medlemsstaterne i en tid, hvor nationalisme og autoritære regimer får nyt liv rundt om i EU, hvilket sætter vores demokrati under pres. Selv om Den Europæiske Forsvarsfond er et interessant industripolitisk redskab, er vi stadig nødt til at gøre os yderligere overvejelser om den europæiske forsvarspolitik.

2. **Redegørelse for forslaget**

2.1. Den geopolitiske kontekst er blevet ustabil i løbet det seneste årti, og vi står over for et komplekst og udfordrende miljø, hvor nye trusler såsom hybride trusler og cyberangreb er opstået, og mere traditionelle udfordringer er genopstået.

2.2. I den fælles erklæring, som blev underskrevet den 25. marts 2017 i Rom, fastslog lederne af de 27 medlemsstater og Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet og Kommissionen, at Unionen vil styrke sin fælles sikkerhed og sit fælles forsvar samt skabe grobund for en mere konkurrencedygtig og integreret forsvarsindustri.

2.3. Det europæiske forsvar står over for betydelige effektivitetsproblemer på markedet på grund af uudnyttede stordriftsfordele (fragmentering af de nationale markeder med kun én køber) og overlapning af ressourcer på europæisk plan.

2.4. Efterspørgslen kommer næsten udelukkende fra medlemsstaterne, men deres forsvarsbudgetter, især til forskning og udvikling (FoU), har været udsat for store budgetnedskæringer i de seneste 10 år.

2.5. I 2015 blev kun 16 % af forsvarsmateriellet indkøbt gennem europæiske fællesindkøb, hvilket er langt fra det fælles benchmark på 35 %, som er aftalt inden for rammerne af Det Europæiske Forsvarsagentur.

2.6. Forsvarssektoren er i høj grad fragmenteret på tværs af de nationale grænser, hvilket medfører betydelige overlapninger og ineffektivitet i form af manglende udnyttelse af stordriftsfordele og læring.

2.7. Den nuværende situation er ikke holdbar, og udviklingen af et større forsvarssystem af næste generation er i stigende grad uden for de enkelte EU-medlemsstaters rækkevidde.

2.8. Det manglende samarbejde mellem medlemsstater medfører en yderligere svækkelse af den europæiske forsvarsindustris evne til at fastholde den industrielle og teknologiske kapacitet, som er nødvendig for at bevare EU's strategiske uafhængighed og imødekomme de nuværende og fremtidige sikkerhedsbehov.

2.9. Den 7. juni 2017 vedtog Kommissionen en meddelelse om iværksættelsen af Den Europæiske Forsvarsfond, der består af »vinduer« for henholdsvis forskning og kapacitetsopbygning. Meddelelsen var ledsaget af et forslag til forordning om etablering af et program for udvikling af den europæiske forsvarsindustri i kapacitetsvinduet.

2.10. Forslaget til en forordning om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond under FFR for 2021-2027 blev offentliggjort af Kommissionen den 13. juni 2018.

2.11. Den Europæiske Forsvarsfond skal fungere som et instrument til at gøre det teknologiske og industrielle grundlag for EU's forsvar mere konkurrencedygtigt og innovativt og dermed bidrage til EU's strategiske uafhængighed. Fonden fungerer ved at udløse samarbejdsprogrammer, der ikke ville se dagens lys uden bidrag fra EU, og ved at tilvejebringe de nødvendige incitamenter til at fremme samarbejde i alle faser af den industrielle proces.

2.12. Der vil især blive opfordret til betydelig grænseoverskridende deltagelse af små og mellemstore virksomheder i samarbejdsprojekter. Derved sikres det, at Den Europæiske Forsvarsfond er åben for modtagere fra alle medlemsstater uanset størrelse og geografisk placering.

2.13. Forslaget forudsættes anvendt fra den 1. januar 2021 og forelægges en Union af 27 medlemsstater.

2.14. Mens forsvarsforskning hører under rammeprogrammet for forskning og innovation (*Horisont Europa*), er de tilsvarende specifikke bestemmelser om forsvarsforskning såsom målsætninger, regler for deltagelse og gennemførelsesmekanismer præciseret i dette forslag.

2.15. Forslaget har til formål at sikre synergier med andre EU-initiativer inden for civil forskning og udvikling, såsom sikkerhed og cybersikkerhed, grænsekontrol og kystvagt, søtransport og rummet.

2.16. Der vil blive sørget for tætte forbindelser mellem fonden og de projekter, der gennemføres inden for rammerne af det permanente strukturerede samarbejde på forsvarsområdet (PESCO).

2.17. Fonden vil tage hensyn til EU's kapacitetsudviklingsplan (CDP), som fastlægger prioriteterne for forsvarskapacitet og EU's samordnede årlige gennemgang vedrørende forsvar (CARD).

2.18. I denne forbindelse kan der ligeledes tages hensyn til relevante aktiviteter, som udføres af Den Nordatlantiske Traktats Organisation (NATO) og andre partnere, når de tjener Unionens sikkerheds- og forsvarsinteresser.

2.19. Fonden tager desuden hensyn til forsvarsaktiviteter, som gennemføres gennem Den Europæiske Fredsfacilitet, der er et instrument, som ikke hører under EU-budgettet og foreslås uden for den flerårige finansielle ramme.

2.20. Det foreliggende forslag giver også mulighed for at kombinere støtte fra fonden med finansiering fra InvestEU.

2.21. Fonden bør anvendes til at imødekomme markedssvigt eller suboptimale investeringsforhold, på en forholdsmæssigt afpasset måde, som ikke medfører overlapning eller fortrænger privat finansiering, og som bør have en klar europæisk merværdi.

2.22. Unionen vil være nødt til at tage større ansvar for beskyttelsen af sine interesser, værdier og den europæiske levevis i komplementaritet og samarbejde med NATO.

2.23. For at være rustet til fremtidens trusler og beskytte sine borgere er Unionen nødt til at styrke sin strategiske uafhængighed. Dette kræver udvikling af centrale teknologier på kritiske områder samt strategisk kapacitet med henblik på at sikre en teknologisk førerposition.

2.24. Beslutninger om forsvarsrelaterede investeringer og udviklingsprogrammer forbliver medlemsstaternes beføjelse og ansvar.

2.25. Den foreslåede politiske tilgang er proportional med omfanget og alvoren af de problemer, der er afdækket. Initiativet er begrænset til de mål, som medlemsstaterne ikke selv kan opfylde på tilfredsstillende vis, og hvor EU kan forventes at gøre det bedre.

2.26. Den forberedende foranstaltning vedrørende forskning på forsvarsområdet blev lanceret i april 2017 med et samlet budget på 90 mio. EUR over tre år. Den har allerede givet de første konkrete resultater med de første tilskudsaftaler, der blev undertegnet i 2018, men alle projekter kører stadig.

2.27. Den foreslåede forordning om programmet for udvikling af den europæiske forsvarsindustri for 2019-2020 vil få et budget på 500 mio. EUR, og det bør være operationelt fra den 1. januar 2019.

2.28. Der blev foretaget en åben offentlig høring om Den Europæiske Forsvarsfond med alle interesserede parter fra den 13. januar til 9. marts 2018. Der blev udtrykt nogen kritik ud fra et etisk synspunkt, men de direkte berørte interesserede parter støtter initiativet. Reglerne om intellektuel ejendomsret bør tilpasses forsvarsområdet.

2.29. Den foreslåede budgettildeling for 2021-2027 er 13 mia. EUR (i løbende priser), hvoraf 4,1 mia. EUR går til forskning, og 8,9 mia. EUR går til udvikling.

2.30. Fonden kan med forbehold af bekræftelse af omkostningseffektiviteten gennem en cost-benefit-analyse forvaltes af et forvaltningsorgan under Kommissionen.

2.31. Der foreslås en overvågningsordning til støtte for performancerapportering og -evaluering. Resultaterne vil foreligge gradvist.

2.32. I Kommissionens forslag til den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 blev der opstillet et mere ambitiøst mål for klimaintegrering på tværs af alle EU-programmer med et overordnet mål om, at mindst 25 % af EU's udgifter skal bidrage til klimamålene. Fondens bidrag til at opnå dette overordnede mål vil blive fulgt via et EU-klimamarkørsystem med en passende detaljeringsgrad og med anvendelse af mere præcise metoder, såfremt de er til rådighed.

2.33. Forslaget forudsættes anvendt fra den 1. januar 2021.

3. **Generelle bemærkninger**

3.1. EØSU henviser til de i udtalelse CCMI/149 (2017), CCMI/116 (2013) og CCMI/100 (2012) indeholdte anmodninger. EU's globale strategi og gennemførelsesplanen for sikkerhed og forsvar tilvejebringer også vigtige strategier i dette øjemed. Det er efter EØSU's mening vigtigt, at disse initiativer gennemføres konsekvent i overensstemmelse med EU's og NATO's fælles erklæring fra juli 2016 samt De Forenede Nationers princip om kollektiv sikkerhed.

3.2. I lyset af de faktiske geostrategiske omstændigheder og udviklingen på sikkerhedsområdet er Europa nødt til at styrke sin sikkerheds- og forsvarskapacitet. Det er afgørende at have en klar forståelse af Unionens fælles strategiske mål, som stadig ikke er fastlagt og skal udvikles hurtigst muligt. Det er en forudsætning for at fastlægge den nødvendige forsvarskapacitet, der skal bygge på et bæredygtigt teknologisk og industrielt grundlag for det europæiske forsvar.

3.3. USA's udtræden af atomaftalen, der blev indgået med Iran i 2015, krisen i Ukraine, Ruslands bekymrende tilstedeværelse ved grænserne til de baltiske stater og EU's østlige grænse, krigene i Libyen-Irak-Syrien-bæltet, den konstante ustabilitet i Sahel-bæltet, den potentielle politiske og militære konfrontation mellem en amerikansk-israelsk-saudiarabisk akse og en iransk-syrisk-russisk akse: Disse ting er sket og sker i en tid med trusler om cyberangreb, en øget udbredelse af autoritarisme i Europa og en større uforudsigelighed i amerikansk diplomati, og de gør det til en sjældent vanskelig og bekymrende strategisk balanceakt for EU.

3.4. Sikkerhedsspørgsmål både i og omkring EU er noget af det, der ligger både borgere og statsledere mest på sinde.

3.5. Der er mindst fire udfordringer, som EU skal tackle på den mest samstemmige måde, nemlig uafhængig beslutningstagning, foregribelse af kriser, politisk indflydelse og samhørighed mellem vores interesser og vores demokratiske principper.

3.6. I 2017 gik EØSU ind for etableringen af en europæisk forsvarsunion og har støttet den europæiske handlingsplan for forsvarsområdet, herunder oprettelsen af en europæisk forsvarsfond.

3.7. EØSU har opfordret til et betydeligt kvalitativt skridt fremad i det europæiske samarbejde på forsvarsområdet. Det er nødvendigt, fordi begrænset samarbejde mellem medlemsstaterne på forsvarsområdet afføder dobbeltarbejde og opretholder en stærkt fragmenteret forsvarsindustri. Den manglende integrering på markedets efterspørgselsside stimulerer ikke tværnationalt samarbejde mellem virksomheder og yderligere integrering af industrien. Det medfører ineffektiv ressourceanvendelse, overlappende industriel kapacitet, teknologiske huller og mangel på nye programmer, herunder især samarbejdsprogrammer.

3.8. EØSU støtter målet om strategisk uafhængighed på bestemte kritiske kapacitets- og teknologiområder. Dette mål hænger uløseligt sammen med behovet for grundige vurderinger og koordination for at sikre, at disse teknologier kan mestres, fastholdes og produceres på europæisk plan, så EU kan træffe afgørelser og handle på egen hånd om nødvendigt.

3.9. EØSU bifalder beslutningen om at støtte forsvarssektoren som en efterspørgselsdrevet industripolitik.

3.10. EØSU er enig i, at mere effektive nationale budgetter burde gøre det muligt at dække hele det europæiske behov for forsvarsmateriel.

3.11. EØSU er enig i, at sammenhæng mellem programmerne på EU-plan bør gøre det muligt at øge størrelsen af det europæiske marked, som betjenes af den europæiske forsvarsindustri.

3.12. EØSU har påpeget, at det er en grundlæggende forudsætning for at udvikle en fælles forsvarskapacitet, at det teknologiske og industrielle grundlag for Europas forsvar styrkes.

3.13. EØSU understreger, at EU må arbejde på at udvikle højt kvalificeret arbejdskraft og på at tilvejebringe arbejdstagere med sådanne kompetencer.

3.14. EØSU foreslår, at EU øger indsatsen for at harmonisere eksportreglerne i Unionen.

3.15. EØSU støtter udtrykkeligt, at der tages særligt hensyn til SMV'er, også inden for forskning og udvikling til forsvarsformål.

3.16. EØSU har afvist at åbne eksisterende fonde, der tjener økonomiske og sociale formål, til forsvarspolitiske formål.

3.17. EØSU har modsat sig, at der tages særligt hensyn til de nationale budgetmidler, som afsættes til forsvaret inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagten. Forsvarsudgifter bør ikke destabilisere de offentlige finanser.

3.18. EØSU har bakket op om oprettelsen af en forsvarsfond med to vinduer til henholdsvis forskning og udvikling af kapacitet. Dette kunne understøtte udformningen af en proces for integreret planlægning af investeringer i hele teknologicyklussen. Beslutninger vedrørende offentlige udbud hører fortsat under medlemsstaternes kompetence. En form for fælles indkøb kan imidlertid forbedre effektiviteten på efterspørgselssiden og øge den europæiske forsvarsindustris konkurrenceevne og effektivitet. EU's budget til forsvarsaktiviteter bør ikke træde i stedet for nationale forsvarsudgifter, men snarere styrke og fremskynde et øget og bedre forsvarssamarbejde. På samme måde bør EU's budget til forsvarsforskning ikke tildeles på bekostning af civil forskning i andre sektorer. Formålet med Den Europæiske Forsvarsfond er at udløse samarbejdsprogrammer og, ved at støtte forsknings- og udviklingsaktiviteter, at tilvejebringe de nødvendige incitamenter til at fremme samarbejde i alle faser af den industrielle proces. Selv om beslutninger om forsvarsrelaterede investeringer og udviklingsprogrammer fortsat er forbeholdt medlemsstaterne, vil Den Europæiske Forsvarsfond kunne tilføre EU øget værdi ved at tilskynde til fælles forskning og udvikling af produkter og teknologier på forsvarsområdet.

3.19. Forsvarsindustrien er ikke blot en strategisk vigtig sektor for EU-borgeres sikkerhed og forsvar, men også en stor bidragyder til den europæiske økonomi og socialsektor med en årlig omsætning på ca. 100 mia. EUR og ca. 500 000 højt kvalificerede, direkte og indirekte ansatte. Forsvarssektoren er kilden til avancerede produkter, tjenesteydelser og teknologier, hvor indsatsen inden for innovation samt forskning og udvikling (FoU) er afgørende for konkurrencedygtigheden.

3.20. Forsvarsindustrien og udgifterne til FoU i Europa er mest koncentreret i de seks lande, der har underskrevet hensigtserklæringen (Frankrig, Tyskland, Italien, Spanien, Sverige og Det Forenede Kongerige), og som tegner sig for 95 % af investeringerne, hovedparten af SMV'er og midcapselskaber og de største virksomheder. En mere harmoniseret og strømlinet europæisk forsvarspolitik vil kunne give effektivitetsgevinster via øget specialisering i bestemte teknologier i de enkelte lande, regioner og virksomheder.

3.21. De lande, der har underskrevet hensigtserklæringen, dominerer det europæiske forsvarsmarked, når man ser på antallet af aktive virksomheder og deres våbensalg. Eksempelvis er *BAE Systems* den største producent af produkter til forsvarsindustrien i Det Forenede Kongerige. *Saab* er den største svenske luftfarts- og forsvarsvirksomhed, mens det i Frankrig er *Dassault Aviation, Naval Group, Safran* og *Thales*. I Tyskland er Rheinmetall, ThyssenKrupp Marine Systems og Diehl vigtige virksomheder. I Italien er de to største selskaber *Leonardo* og *Fincantieri*. *Airbus*, som er et transeuropæisk selskab, er næststørst i Europa efter *BAE Systems*. En anden relevant tværnational virksomhed er MBDA, et joint venture mellem de tre førende europæiske virksomheder inden for luftfart og forsvar (*Airbus, BAE Systems* og *Leonardo*), som er aktiv inden for missil- og missilsystemproduktion. Derudover er *KNDS*, der ejer Nexter og KMW, også ved at udvikle sig til et transeuropæisk selskab. Bemærk, at nogle af disse selskaber ikke kun opererer på forsvarsmarkedet, hvilket forklarer de afvigende forhold mellem omsætning og ansatte.

Ser man på mindre virksomheder, viser en nylig undersøgelse fra IHS, at næsten 1 600 SMV'er er aktive inden for forsvarssektoren i Europa, og det samlede antal SMV'er i forsyningskæder i forsvarssektoren vurderes til 2 000-2 500. En række af disse virksomheder arbejder både på det civile område og på forsvarsområdet. Under alle omstændigheder spiller SMV'er en vigtig rolle i forsvarsindustrien og er en primær faktor for konkurrenceevnen.

3.22. Den europæiske forsvarsindustri er ikke jævnt fordelt i EU. Det tyder på, at øgede militærudgifter i EU-medlemsstaterne måske ikke vil få lige stor betydning for alle medlemsstater. Hvis øgede udgifter i ét land medfører indtjening for virksomheder i andre lande, kan det resultere i nye handelsstrømme.

4. **Særlige bemærkninger**

4.1. Den europæiske forsvarsfond vil kun kunne gøre en forskel, hvis den støtter aktiviteter, der virkelig betyder noget. Arbejdsprogrammerne bør derfor fastlægges på grundlag af en solid europæisk forsvarsplanlægning, hvor Europas vigtigste kapacitetsprioriteter fastsættes.

4.2. EØSU støtter en samarbejdspolitik, der fremmer grænseoverskridende samarbejde — med inddragelse af SMV'er, også fra stater, som ikke har underskrevet hensigtserklæringen, uden dog at gå tilbage til tilbagetagelsesprincipperne, der undertiden har forstærket kompetenceoverlapningen.

4.3. EØSU støtter forslaget om at begrænse tildelingen af EU-midler til europæiske virksomheder, der kontrolleres af europæiske interesser, og kræve garantier, når et tredjeland deltager i udviklingstiltag med støtte fra Den Europæiske Forsvarsfond.

4.4. EØSU støtter tanken om, at tildelingen af europæiske midler forvaltes af Kommissionen, men mener, at Det Europæiske Forsvarsagentur kunne bidrage nyttigt til at fastsætte behovet for forsvarsmateriel og deltage i OCCAR, samtidig med at der blev draget nytte af de ikke altid positive erfaringer. Agenturet kunne deltage i forvaltningen af programmer, eftersom kompetenceoverlapning på dette område kunne gøre systemet mindre effektivt.

4.5. EØSU støtter idéen om, at forskning og udvikling skal kontrolleres af etiske råd. Etiske betingelser skal angives tydeligt og vurderes allerede i evalueringen af forslaget for at sikre retssikkerhed og klarhed.

4.6. EØSU støtter ideen om europæisk industriel suverænitet i Europa, men er stadig kritisk over for, hvordan det omsættes politisk, eftersom de fleste af EU-medlemsstaterne ser sig selv som en del af Atlantpagten, mens andre fastholder en national tilgang til suverænitet.

4.7. EØSU er bekymret over det fremtidige samarbejde med Det Forenede Kongerige efter brexit og slår til lyd for en høj grad af sikkerhed og partnerskab, som omfatter Det Forenede Kongeriges deltagelse i Den Europæiske Forsvarsfond.

4.8. Europas borgere, som er ramt af globaliseringen med en lang række disruptive konsekvenser til følge, er allerede klar over nogle af deres fejl og illusioner. Den største fejl er passivitet. Den strategisk tilbageholdende politik, som gjorde det muligt for os at fokusere på økonomien og bragte os så stor velstand under den kolde krig og frem til årtusindskiftet, er i dag blevet til Europas største hæmsko.

4.9. Europa har længe påtvunget verden sin vilje, først på egen hånd og senere sammen med USA. I en verden, hvor global opvarmning bliver værre, og autoritære regimer vokser sig stærkere, er den ulige udvikling både imellem lande og internt i de enkelte lande ved at blive uholdbar. Vores aldrende kontinent føler sig truet, og der er en tendens til at skyde skylden på og sammenblande problemer som terrorisme og migrationsstrømme, og desuden mangler der solidaritet både i og mellem medlemsstaterne i en tid, hvor nationalisme og autoritære regimer får nyt liv, hvilket sætter vores demokrati under pres. Selv om Den Europæiske Forsvarsfond er et interessant industripolitisk redskab, er Den Europæiske Union stadig nødt til at reflektere over, hvad vi ønsker at forsvare og hvordan.

4.10. Europas forsvar handler ikke kun om strategiske trusler, intervention udefra, militær kapacitet, teknologisk innovation og industriel kompetence. Den største trussel, som europæerne i dag står over for, er udfordringen mod selve demokratiet i Europa, og den fælles forsvarspolitik kan ikke længere ignorere denne politiske dimension.

Bruxelles, den 12. december 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg